

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . 5 " — "
za četrt leta . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . 4 " 20 "
za četrt leta . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja po trikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in saboto.

Za tvojo učenost ne maramo.

(Dalje.)

Sicer jako doslednje g. prof. Linhart na drugem kraju še dovoli, da katoličani verouku največjo važnost priznavajo — ali to je le čislanje, ktero tudi nejevera veri skazovati mora.

Da pa nekteri vere z vedo zediniti ne morejo, temu je več vzrokov, katerih vseh ne moremo naštevati. Mogoče pa je in je tudi resnično, da nekteri verske nauke, ali sploh sv. pismo tako razlagajo, da se to nikakor ne strinja z znajdbami vede; toda takega razlaganja cerkev nikdar ni potrdila. Če je bil pa od strani bogoslovcev katerikrat provociran konflikt z vedo, je pa tudi gotovo in brezdvomno, da splošno je tega nasprotja kriva lahkomišelnost moderna naravna filozofija. Naravoslovci segajo v polje, na katerem njih delokrog neba. Njih naloga je materijo, grudo preiskavati in le to, kar je na nji telesnega. V tem krogu naj računajo, poštrevajo, tehtajo, režejo, razkrojujejo in eksperimentirajo; nihče jih ne bo motil. Naj tudi potem izrečejo z Laplace-m, da so nebo in zemljo preiskali, pa Boga niso našli, ali z Vogt-om, da so vse niti človeškega trupla secirali — pa niso našli duše, ne bomo se temu čudili. Če pa se mešajo v bogoslovje in vero sploh — in vse zanikujejo, kar se ne dá prijeti, jim teologija nikdar tega pritrdila ne bo.

Sploh pa smemo reči, kar je v prirodnoznanstvu resničnega in dognanega se na dan spravilo, vse to se popolnoma in dovoljno strinja in zedinja s sv. pismom. Treba je le, da se v naravoslovju to, kar je gotovega, loči od brezštevilnih sanjarij in zgolj hipotez posameznih tako imenovanih naravoslovcev, — na drugi strani pa da se tudi v svetem pismu ne bere dognanih resnic, katerih ne pripoveduje, in to kar pripoveduje, ne razlaga po svojih lastnih mislih, ampak se sprejme po razlaganju sv. cerkve.

Kar se pa starosti zemlje in človeka tiče, so si geologi v svojem računu tako nasprotni, tako eden drugega zavračajo, da človek vendar le na posled ne vé, komu bi verjel. Odgovor na to vprašanje je v tesni zvezi z rešitvijo vprašanja, kateri so bili vzroki ledene dobe in kdaj je ta doba bila. Če pa to dobo Ch. Lyell postavlja 800.000 let nazaj, mu dr. J. H. Thomassen očita, da je bil zapeljan po Croll-u in Stone-u. Tem 800.000 on sam nasproti postavlja le 20.000 let. Kakošen razloček! Kako je tudi tukaj malo zanesljivega, dr. Thomassen sam očitno priznava, ki pravi: „Ich glaube, man verfährt am richtigsten, wenn man seine Unwissenheit in dieser Beziehung erklärt und von der Zukunft Aufklärung hofft. Wie leicht man auf dem Gebiete

der Geologie in die grössten Irrthümer verfallen kann, wenn man sich bloss auf oberflächliche Analogieschlüsse verlässt, zeigt die Rolle, welche der inneren Erdwärme von fast allen Geologen beigelegt wird.“ Komu je toraj bolj verjeti, ali g. dr. Thomassen-u, ki odkritosrčno govori, ali g. profesorju Linhartu, kteremu je že visoka starost nedvomljivo spričana? Mislimo pa, da bo g. prof. Linhart dr. Thomassen-u saj dovolil prednost, akoravno je to malo dvomljivo, ker se ima, kakor se kaže, za največjega učenjaka, in vsem drugim s svojega visocega stališča le abc-vednosti visokodušno dovoli.

Zakaj neki zahteva prof. Linhart, naj bi se verouk odpravil? Morebiti zaradi tega, da bi potem prav složno lahko materijalizem razširjal in verske dvomljivce izrejeval, ker bi se mu ne bilo bati, da bi mu kdo nasprotoval. Ali znabiti le zaradi tega, ker duh sedanjega časa to tirja?

In res duh časa tirja, naj se namesto veroznanstva vpeljuje naravoslovje in na tej podlagi ljudstvo izobražuje. Lansko leto je znani Virchow pri nekem zboru se izrazil, da deset božjih zapoved za sedanjí čas več ne zadostuje — ampak treba je, da se ljudstvo na podlagi naravoslovja omikuje. To duh časa zahteva — zatoraj tudi g. prof. Linhart naravoslovju daje prednost pred veroznanstvom. Ali, g. profesor ne bote zamerili, če dvomimo nad vspehom takega izobraževanja. Radovedni smo, kako bi kak naravoslovni misijonar z Oskar Schmied-om pod pazduho v Afriki ali Ameriki med Indijani divjake omikoval, njih srca blažil in duha z blagimi mislimi navdajal.

Ne bo zameril g. prof. Linhart, da mu enega med najbolj čislanimi zastopniki naravoslovja navedemo, kaj da on o izobraževanju na podlagi naravoslovja misli. Tudi temu naravoslovcu bo moral g. prof. Linhart hoté ali nehoté vendar le priznati prednost in večjo učenost. R. Wagner (Kampf um die Seele vom Standpunkte der Wissenschaft Gott. 1857. S. 6) pravi: „Naravoslovje pravi in najvišji omiki človeštva gotovo ne more dati trdne podlage in nikdar ne more zadostiti zahtevanju duha in uma. Kjer pa naravoslovje postavi kot edino ali tudi le poglavitno podlago pri izobraževanju mladine ali ljudstva, tam bodo odgojili mrzel, puhel in brezumen zarod (hohles und geistloses Geschlecht), pri kterem najvišji, najblažji, blagri hiražo. Surovi materijalizem, in zlato telo, ktero molijo, je neogiblivi nasledek tega naravomolstva. Že se kažejo začetki takega malikovavstva na dve strani v vedi in v življenju — v malikovanju grude in hrepenenju po bogastvu in breztrudnem uživanju.

(Konec. prih)

Pij IX., skalnik. — Stremajer, omahovalnik.

Na Riski Štaj 25. junija.

(Konec.)

Ko pa to pišemo, dobro vemo, da so-vražniki, ki resnice tajiti ne morejo, se temu in enakemu posmehujejo in svoja pota gredo; ali naj jih le smelo hodijo, naj pa tudi vedo, da od prvega božjega oblastnika na zemlji izgovorjeno izobčenje — če tudi dandanes več političnih nasledkov nima, kot v srednjem veku, vendar s „silabom“ vred brez žalostnih nasledkov za one, ki jih zadene, tudi v sedanjem času ne ostane. Le pogledite na nesrečni konec Kavura, Ratacija, Macinita, Napoleona I. in III. in toliko drugih, katerih politika je na to šla, apostolski sedež sv. Petra oropati in cerkev, če ne uničiti, saj je ne morejo, vsaj kot robinjo podjarmiti! In kje so sedaj? Na pravici božji (če se kdo takih še kaj za njo méní). In so bili ti manj mogočni, kakor sedanjí napadniki na sv. cerkev, ali so že v Avstriji, Prusiji, Švici ali kje drugod? Cerkev pa obstoji že več kot 18 sto let, čeravno preganjana, trpeča, njenim sovražnikom v spričevanje božje obljube, „da je na skalo zidana, da je peklen-ska vrata zmagala ne bodo“.

In kaj bi se imeli naši krmilci iz tega učiti? — Posebno naš Stremajer, drugi zgoraj omenjeni brodnik, ki pa za razdražene valove časa malo mara, svoj državni čoln le urno z njimi naprej poganja in se ne opozori, kam ga bodo pridrvili ali celó pogoltnili. Pa, kaj bi se teh srditih valov tako bal? To pač ni lastno liberalcem, ki jih sami vzburiijo.

Kaj pa je naš vladini krmilec Stremajer k vzburjenju teh srditih valov storil? Veliko. Nižje duhovenstvo od škofov ločiti je bilo njegovo prizadevanje po slabih časnikih, ki jih je podpiral. In kolik je bil njih trud, si nižje duhovne pridobiti, med njimi in škofi razpor napraviti! In — da od drugih zapeljivih zvijač molčimo, s kterimi so nižje duhovne lovili na dunajski zbornici, pa tudi v zasebnih krogih, kjer so jim tako rekoč razpete roke nasproti molili, jih na svoje blagodajno (?) srce pritisniti; — kako jim je bila voda na mlin, slišati od kakega malega razpora med škofom in duhovnom. Tu so kurili in podžigali, da bi se bilo le z velikim plamenom vnelo. In, na kaj je merilo Stremajerjevo briganje: staro-katoličane, ki pa kot ločenci od prave cerkve, krivoverci, tega imena vredni niso, k veljavi spraviti? Hotel je s tim nič manj kot pravednim papežu in skofom veljavo vzeti in vsim duhovnom, ki se v lepi verski edinosti z njimi družijo. Na kaj meri ostrizenje tudi pičlih duhovnijskih dohodkov pri vsakem izpraznjenju? Kaj namerava državna pripomoč iz cerkvenega zaklada ubogim duhovnom, ki

za njo še prositi morajo in Stremajerju in njegovim, ki nič iz svojega ne dajo, se uklanjati? Ali s to ponudeno pripomočjo bo Stremajer malo pridobil. Malo jih je prosilo, ker so ministrove namene pregledali in tudi prosilci ne bodo naenkrat „riba na trnku“, ker po pravični misli sta jih le potreba in dober namen k temu gnala. Toraj dragi mi slovenski sobratje v Gospodu, pozor! Brezverske postave, na katerih izpeljavo vsi sovražniki cerkve tako željno prežijo, so skovane, potrjene. Res, da je svitli cesar nekemu cerkvenemu oblastniku v tolažbo rekel: „Jaz sam sem dober katoličan, in škofje bodo v izpeljavi svoje oblasti od moje vlade podpirani, ne pa zadrževani“. In to je neki pritrdil tudi Stremajer sam. Zakaj pa z brezverskimi postavami srdite valove med cerkvijo in državo vzbujati? Ali le za to, da bi se liberalcem ali prostomavtarjem ne zamerali? Kdor se zamere kogar koli boji, je omahovalen vladen krmilec, ki boljše namene v nemar pušča; le kogar prava krščanska načela vodijo pri vsem, on je stalen in ne zbeigan vladen krmilec, kakor Pij IX., ki ga po pravici občudujemo.

Avstrijsko cesarstvo.

Iz Dobropolja, 28. junija. (Izv. dop.) Mraz, povodenj, toča, vse to pri nas ni naredilo dosti škode, tako da se smemo vendar bogatega pridelka nadjati. Ali žalibog, vendar v naši fari ni prijetno bivati, naš župan Drobnič nam je še o sv. Jurju zaprl cerkvene orgle, misleč, da bo s tem gospodu župniku žalo storil. Pa tudi še napadal ga je v „Slov. Narodu“ št. 128., da toži, da „vera peša“, ker g. učitelj V. Levstek pri sv. maši ne orgla več. Ni res! da gospod župnik to trdijo, da vera peša, ker učitelj več ne orgla, ampak kakor vneti dušni pastir želé, da bi se božja služba slovesno obhajala, 21. junija je bila osem in dvajsetletnica, slovesna maša, pa brez orgljanja, le dve pevki ste peli. Dopisnik v „Narodu“ trdi, da pevke brez inštrumenta zadostujejo. Ko bi bilo to res, čemu bi si pa orgel omislili, ki stanejo 1800 gl.? Tako, oče župan, bi morebiti vam tudi zadostovalo, ko bi tudi župnika in službe božje ne bilo. To v našem vrlem „Slovencu“ pojasnimo čitateljem.

Še nekaj. „Požar“ je pokončal 29. junija zvečer ob 9. uri Janeza Peterlina poslopja na Vidmu. Sreča, da ni bilo vetra, sicer bi bilo vse zgorelo na Vidmu, in tudi farovško poslopje je blo v veliki nevarnosti. Ljudi je bilo mnogo iz vseh vasi naše fare prišlo na pomoč. Posebno dobro imamo pri nas gasilno orodje, tri nove brizglje smo si omislili pri Samasu. Zdaj so se farmanje spominjali blagega možaka, ki že tri leta počiva v hladni zemlji, gospoda kaplana Matija Smoleja, ki se je vedno trudil, zdaj z „lece“, zdaj v srenjskem zboru, da se je gasilno orodje napravilo. Bodi vrlemu zemljica lahka!

Št. Vid nad Vipavo, 27. junija. (Izv. dop.) — Poslal nam je prijatelj 142. št. „Slov. Nar.“, v kateri nekdo iz Vipave lažljivo opisuje nesrečo, ki se je prigodila pri streljanju 21. junija, in vso krivdo zvrča na g. vikarja, da je on fante za streljanje napravljajl itd. Da svet resnico izvé in zopet enkrat spozná lažljivost in strast „Nar.“ pisačev, vam pošljemo te vrstice v pojasnilo. V naši okolici imajo pastirji starodavno navado, da 2—3 dni pred kresom na višavah z možnarji streljajo. Pri tej priliki se je letos 21. jun. popoldne ob 5. uri fantič, 14 let star, po neprevidnosti takó ostrelil, da je moral umreti. Toda to streljanje

nikakor ni veljalo sv. očetu v spomin njegove 28letnice, kakor dopisnik „Slov. Nar.“ v svoji slepi strasti poroča. V spomin 28letnice so pri nas streljali, zvonili in kresove prižigali prejšnji sobotni večer. V nedeljo potem t. j. 21. jun. se je zopet streljalo, ker smo praznovali god sv. Vida, patrona cerkve in soseske. To cerkveno streljanje pa ni v nobeni zvezi in dotiki s streljanjem pastirjev, pri katerem se je nesreča prigodila.

Streljali so pastirji 2—3 dni pred kresnim dnevom mnogo let poprej, ko ne očeta ne botra strastnega dopisa v „Sl. Nar.“ še ni bilo na svetu. Ker se je pa obžalovanja vredna nesreča ravno 21. junija namerila, to je ravno tisti dan, ko se je po naključbi ob enem obhajal tudi spomin papeževe 28letnice, so se vé da v liberalnih očeh, ki vse drugače vidijo, le duhovni in sv. oče v Rimu krivi nesrečo! Laž je toraj, da je nesrečni fantič streljal na čast sv. očetu, laž je, da bi bil kdo otroke napravljajl za streljanje, ali pa da jim je bilo v šoli to naročeno. — Resnico pa piše „Slov. Nar.“, da se je zoper to bedasto streljanje že večkrat svarilo, toda svarilo se je od strani duhovščine, kar priča dopis ta čas pri nas bivšega g. Bilca v „Novicah“ l. 1871. —

Ravno čujemo, da dopisnik „Sl. Nar.“ preklicuje svoje lažljivo poročilo in pravi, da se res ni otrokom v šoli naročevalo streljanje, kakor je on pisal. Naj spozna vredništvo „Sl. Nar.“, kakó zanesljivi so njegovi dopisovalci, ker jim ne vodi peresa ljubezen do pravice in resnice, ampak sama strast in fanatično sovraštvo do duhovstva in vsega cerkvenega.

Z Dunaja, 2. julija. Strah porazumljenja se je ustavovercem zopet prikazal, zato pravijo, da porazumljenje sicer ni mogoče in da so fundamentalni politiki vrata zaprta, da pa se je prav treba bati nazadnjaštva (reakcije) na poti ustave. Ustavovernim listom se zdi mogoče — in to se tudi nam zdi — da se sedanji liberalni centralizem spremeni v birokratično samovlado. To pa vsaj za nas ni nobena sprememba; nam je eno in isto, ali vlada absolutistični liberalizem, ali samovoljna birokracija, saj je dokazano, da so največji absolutisti — liberalci sami. Le po federalizmu je upati rešitve, in jako hudo bi se ta maščeval nad ustavoverci, ako bi moral tudi nje rešiti iz nove absolutistične dobe. —

Novega srbskega zastopnika na Dunaji, Konst. Žukiča, prvo delo bo, da bo skušal premeniti nekatere pogodbe z ministrom vnanjih zadev. Nadjati se je, da bo cesarski kabinet ozir jemal na opravičene želje Srbije.

Česka. Včera 3. t. m. so se začele volitve za deželni zbor po kmečkih občinah; do danes nam izid ni znan. Le toliko vemo, da, kakor so se izšle volitve volilnih mož, nimajo ne vstavoverci, ne mladočehi nikjer najmanjše nade, preriti s svojimi kandidati. Staročehi bodo na ta način povsod zmagali.

Ogerska, 1. julija. Gosposka zbornica je rešila postavne načrte o zidanju klinike in polnoletnosti žensk. O predlogu zavoljo advokatov je bil razgovor viharen. Grof Zichy je zeló grajal odvetniški stan na Ogerskem, kateri je res na prav nizki stopinji, kar je znano že po sodnijskih obravnavah. — V zbornici poslancev se je pričel razgovor o volilni postavi. Mocrary (levičnjak) je prijel vlado, ker skrajšuje pravice mestnih volilcev; zahteval je, da naj se vpelje splošna pravica glasovanja po občinah. Beöty (na desnici) pa brani pravice plemstva, katerim jemlje predloga volilno pravico, ki so jo imeli že od leta 1848.

Hrvaška, 1. julija. (Izv. dop.) Že več nego dve leti smo bili brez načelnika pri oddelku za pravosodje. Vidi se pa tudi vsled tega veliki nedostatek pri našem sodstvu in sedanji ban je pri svojem nastopu posebno povdarjal, da hoče imeti dobro urejeno pravosodje, ter se je gotovo trudil, da dobi ta oddelek vrlega načelnika.

Zatoraj je že lani po zasedanju zbornem predložil Nj. veličanstvu, kakor gre v vseh ustavnih državah, iz večine zbora moža mladega ter za ta posel jako sposobnega za imenovanje. Ali kakor večkrat, zgodilo se je tudi tukaj, da dr. Derenčin ni bil imenovan, nego leto kasneje dr. Andrej Gostiša, dosedanji prisednik stola sedmorice v Zagrebu.

Dr. Gostiša je rodod Slovenec, iz Črnega vrha pri slovenski Gorici, kjer je izvršil tudi gimnazij. V Beču se je učil prava ter je postal doktor. Nekoliko časa je bil perovodja pri glasovitem odvetniku Stubenrauchu, dokler ga ni poklical Leo Thun z dr. Rojcem na pravoslovno akademijo v Zagreb za profesora. Tukaj se nauči v kratkem popolnoma hrvaški ter je z dr. M. Mrazovičem izdaval časopis „Pravnik.“ Njegovi slušatelji so ga ljubili, ker ni bil germanizator; zatoraj mu tudi ni bilo treba leta 1860 zapustiti Hrvatske, ko so drugi morali to storiti zavoljo neznanja jezika. Kasneje je profesuro pustil, služil nekoliko časa pri županijskem sodu v Varaždinu, dokler ni zopet prišel v Zagreb za prisednika stola sedmorice. Pravijo, da je dober jurist, kar svedoči tudi to, da je predsedatelj poverenstvu pri razpravi zakonske osnove o ustroju sodstva v Hrvatske. Kaže se, da je tudi eminentno energičen, kar je za naše odnošaje ravno potrebno, da se malo nevredni sodci iztrebijo. Žali Bog, da ni zdrav; boluje že dalj časa na jetrih. Hrvaška je z njim mnogo dobila, samo da jej more dolgo časa služiti.

Za predsednike kr. stola sedmorice pa je imenovan dr. Livij Radivojevič, prav sposoben jurist, ki je služboval delj časa kot sodnik pri mnogih kotarih; kasneje je bil izvestitelj pri dvorski kancelariji za pravosodno struko, v najnovejšem času pa pri kr. zem. vladi v Zagrebu v istem svojstvu nameščen. Tudi z njim bode Hrvaška zadovoljna.

In tako imamo zdaj vse tri oddelke pri naši vladi z načelniki popolnjene; zdaj nam je treba samo še zbora, da bi v soglasju vsi skupaj delali za napredek naše zapuščene domovine.

Iz več krajev naše zemlje se čujejo žalostni glasi o veliki škodi, ki je jo napravila v zadnjih dneh toča. V Slavoniji je okoli Požege vse pokončala, tako da ni nič ostalo; ravno tako tudi okoli Petrinje in v Draganićih v Hrvaški. Na enej strani nam je povodenj, posebno okoli Siska, vse pokončala, na drugej pa toča, tako da se bojimo zopet lakote, ako nam dragi Bog za naprej ne prizanese.

Vnanje države.

Francoska. „N. F. Pr.“ se iz Pariza telegrafira, da ima priti na svitlo manifest grofa Chamborda in da je zaradi tega izdal Mak-Mahon svoje oznanilo. Kakor pa se sliši od drugod, sta se podala dva legitimista k grofu Chambordu, da se z njim o važnih rečeh dogovorita. Tisti dan, ko bo prišel Chambordov manifest na dan, bo poslanec Brun v skupščini utemeljil svo predlog, da se ustanovi zopet monarhija; če se bo pa ta predlog zavrgel, bo pa vsled toga podpirala desnica vsak predlog, ki bi zahteval, da

se komora razpusti. — To so, se vé da, le misli, gotovega radikalci nič ne vedo. —

Ustavna komisija je sprejela ustavni načrt tako-le: „Predsedništvo republike se zupa Mak-Mahonu za 7 let. Predsednik republike vlada z dvojno komoro in ima edini pravico razpustiti zbornico poslancev.

Ako bi se predsedniški prestol izpraznil, imenujete komori naslednika ali prestrojite ustavo. Prve komore polovico imenuje predsednik, druga se voli.

Španjska, 30. junija. General Zabala je prišel v Tudelo. Republikanci se drže še v Otezi, Serinu in Larragi. Nekaj jih je tudi v Tafalli.

Angležka. V sbornici poslancev se je začel razgovor o tem, ali se napravi za Irsko poseben parlament, ali ne. Liberalci, med njimi tudi splošni advokat za Irsko, so zoper ta predlog. Tako se vidi, da liberalci povsod zatirajo pravice narodov.

Domače novice.

(Iz seje deželne odbora 19. in 26. junija.) Za obrtniško šolo v Ljubljani je deželni odbor za leto 1874 odločil 400 gold. podpore iz kranjske deželne „cesar Franz-Jozefove ustanove za učne pripomočke obrtniških šol na Kranjskem“ in sicer 200 gld. za nakup učnih pripomočkov za ubožne učence te šole, 200 gold. pa za nakup učnih pripomočkov, ki jih realke še nima, ki so pa za obrtniško šolo potrebni. — Vsem županstvom se pošlje poziv, da naj deželnemu odboru predlože proračune občinskih dohodkov in stroškov leta 1874 in občinske račune za leto 1873 in popise (inventarje) občinskega premoženja. — Posvetovalo se je o vladnem načrtu deželnega stavbenega reda za Kranjsko ter sta bila v komisijo za to postavio izvoljena deželni odbornik Dežman in deželni inženir Vičel. — Da se konec stori napačnim poročilom po raznih časnikih, da učitelji ljudskih šol ne dobivajo plače po novi šolski postavi, je deželni odbor sklenil objaviti izkaz, koliko se je iz deželnega zaklada za plače učiteljev ljudskih šol na predplačilih že izdalo. Po dognanem porazumljenji z ljubljanskim mestnim magistratom o razmeri deželnih in mestnih priplačil za stroške realke v novem hranilničnem poslopi je deželni odbor sklenil, razpisati javno dražbo do 30. junija za napravo novega sobnega in šolskega orodja za nove prostore te šole. — Predlogu deželnega šolskega sveta se je pritrdilo, da se za novo šolsko hišo v Komendi iz normalnega šolskega zaklada dá 600 gold. podpore. — Na dopis deželne vlade, da ministerstvo kmetijstva ni potrdilo načrta postave o sušenji in obdelovanji Ljubljanskega močvirja, sta bila izvoljena deželna odbornika dr. Costa in Dežman v odbor za posvetovanje o preuredbi načrta omenjene postave. — Občini Kropi se je dovolilo poberanje 25% priklade na direktne davke leta 1874 in 1875 za stroške zidanja farovškega hleva. — Na odgovor Kranjske deželne sodnije, da ona ne more vplivati na škofijstvo zaradi pripravljanja rokopisa za slovensko-nemški del Wolfovega slovarja, se je sklenilo, da se skliče posebni komité izmed udov odbora „Slovenske matice“, nekterih deželnih poslancev in izmed udov Ljubljanskega stolnega kapitela. — Načrt postave za prihodnji deželni zbor o uravnavi donoskov iz zapuščin za normalni šolski zaklad je bil sprejet.

(Shod obrtnikov in rokodelcev ljubljanskih), sklican zadnji četrtek po društvu „Sloveniji“ k posvetovanju zaradi peticije do ministerstva prava zoper kaznilnice, je bil le pičlo

obiskan, a razgovarjanje vendar živahno. Po nasvetu gospoda Regali-ja je bil izvoljen dr. Costa za predsednika. Debate se je vdeležilo več obrtnikov in rokodelcev, ki so povdarjali, koliko zlasti mala obrtnija trpi škode po kaznilnicah, ki so zdaj velike fabrike in izdelujejo skoro vse, kar izdelujejo rokodelci, in sicer za manjšo plačo, ker ne plačujejo davka in nimajo drugih stroškov. Oskrbniki in nadzorniki celó po hišah dela iščejo in izjedajo tako rokodelce. — Slednjič se je sklenilo napraviti peticijo do ministerstva prava, da bi se jetnikom dajala le taka dela, po katerih se rokodelcem in obrtnikom ne krati zaslužek. Za izdelanje te peticije se je izvolil odsek 5 udov in sicer gospodje: dr. Costa, Hinterlechner, Regali, Pakič in Gerber. Ko ta odsek izdela peticijo, se bo dala obrtnikom in rokodelcem sploh, da jo podpišejo.

(Med kompetenti za deželno predsedništvo Kranjsko) se imenuje v novejšem času tudi vitez Jetmar, bivši deželni svetovalec v Trstu. Kake barve je ta, še ni prav znano. Na vsak način pa ni odločen ustavoverec. Neka ne zeló zanesljiva novica iz Dunaja govori celó o g. Napretu, ki je zdaj pri najvišji sodnji na Dunaji. — Vprašanje zaradi deželnega predsedništva kranjskega bega zeló tudi dunajske liste. Po vsem, kar se bere, se sme sklepati, da bo prišel k nam kak viši uradnik vrste moravskega predsednika Possingerja, kar pa ustavovercem ni nič po volji, ker bi rajše imeli na ti stopinji moža iz svoje srede, to je odločnega ustavoverca, kakor je bil Auersperg, ki bi Slovence gonil v kozji rog in zlasti strogo gledal na to, da se verske postave strogo izpolnujejo. To namreč se zdi našim ustavovercem najbolj potrebno, za druge reve in potrebe dežele naše nimajo uma ali pa mislijo, da je s tem vsemu drugemu pomagano.

(Popravljalci kolekov.) Že dalje časa so se v Ljubljani nahajali koleki (štemplji) viših zneskov, katerim se je pa, ako so se natančno pogledali, poznalo, da so odtrgani od starih pisem, in popravljeni z barvo in gumijem. Policiji se je te dni posrečilo zaslediti ponarejevalce, večidel odvetniške pisarje. Sodnija jih je prijela in potegnila v preiskalni zapor.

(Opomba.) Svoje bralce in tiste sploh, ki hočejo kaj naznaniti v našem listu, opomnimo še enkrat, da je inseratni kolek, ki je znašal za vsako naznanilo 30 kr., 1. t. m. odpravljen, in da je zdaj cena naznanil dokaj znižana. To je zlasti takim na korist, ki kaj majhnega naznanijo, ker jih stane le nekoliko krajcarjev.

Razne reči.

— Pri Komendi blizu Kamnika je bilo na sv. Petra dan zeló hudo vreme z bliskom in treskom in strela je ubila nekega človeka.

— Iz Bleda se nam piše: Letos je, dasiravno je okolica jezera zeló olepšana in za tujce preskrbljenih obilno in lepih stanovanj, videti še jako malo gostov; tudi Ljubljancanov in drugih meščanov prihaja ob nedeljah in praznikih le jako pičlo število. Glavna vzroka sta dva: letošnje nezanesljivo, mrzlo in deževno vreme, in lanski polom na Dunaji, ki se je razlegal po vsih deželah in pustil povsod svoje nasledke. Tujcem, kateri pridejo za en dan ali za več časa k nam, se posekno priporočate gostivni v „Toplicah“ in pri „Petranu“ zavoljo poštene cene in dobre postrežbe.

— Iz Dunaja se nam piše: Novi načelnik hrvatskemu pravosodju je dr. Andrej Gostiša (ne Pavel, kakor so ga razni časniki krstili), rojen v Črnem Vrhju (soseski za logom) blizu Idrije na Kranjskem. Prišel je bil

v Zagreb na pravno akademijo kot profesor avstr. civilnega zakonika, bil pozneje prisodnik banskega stola, prvosodnik varaždinskega županijskega sodišča in naposled prisodnik sedmorice hrv. —

— G. stolni dekan Jožef Zupan, ki je bil od mestne delegirane sodnije dvakrat obsojen na 20 gld. globe, češ, da je on gosp. kupcu Majerju pisal neko zabavljivo listnico, je bil 3. t. m. od tukajšne deželne sodnije za nedolžnega spoznan, g. Majer pa obsojen, da plača vse sodnijske stroške.

— Na Ruskem je nastavljenih za profesorje zdaj 6 Slovencev, in sicer gg.: Klemenčič, Brezovar, Rebec, Bolè, Kramarič in Štifter.

— Amerikanska čuda. Svetovna razstava v Filadelfiji v Ameriki bode kazala mnoga čuda. Znamenit bode velikansk, 1000 čevljev visok stolp, teleskop vrednosti milijon dolarjev i dr. — Nek Amerikanec bode izdelal mesec, ki bode v stani razsvetljevali največje mesto. Nek obrtnik je obljubil napraviti parne stroje, s kojimi bode ogreval vse ameriške reke, da po zimi ne bodo zmrzovale. Koliko je izgotovil, se še ne vé. Drug bode izdelaval hiše na kolesih, zavarovane proti potresu. Zibale se bodo v istem zméru, kot se bode zibala zemlja. V Filadelfiji delajo kočijo, kakoršne še svet videl nij. Dolga bode 50 čevljev, široka 20 i visoka 16. Imela bode dve nadstropji i 16 oken. Zibala se bode na peresih i nosila težo 700 centov. O razstavi se bode rabila kot hiša. V prvem nadstropji bode obednica, v drugem pa sobe za spati.

Zopet drug bode izdelal plug v podobi topa. S tem bodo o vojski zemljo branili, v miru jo bodo pa orali.

— Iz Celovca se nam poroča o shodu požarnih straž, kterege se je vdeležilo tudi nekoliko ljubljanskih stražnikov, da je imel shod čisto nemški značaj. Največ je bilo videti pruskih zastav, avstrijska je le tu pa tam ktera v kakem kotu pohlevno skrita visela. Tudi pri govorih se je povdarjalo veliko nemško stališče, posebno, ko je že iz vinjenih možgan jela kipeti resnica. — Mi smo že rekli, da so požarne straže, kakor so zdaj, nemške stražnice, to je, ponemčevalnega namena društva, kajti tendenca nemška je ta, da, kjerkoli se v tuji deželi naselijo trije, štirje Nemci, napravijo pevsko društvo, potem turnarsko in slednjič požarno stražo in nemštvo ima korenine v deželi in ponemčevanje se širi na vse strani. Zato se je nam Slovincem skrbno ogibati vsakega društva, ki količkaj po nemškutarskem diši, naj si pritika načela, kakoršna koli hoče; glavno načelo njegovo je vendar le spraviti nas pod tujčevo peto.

— Po Koroškem, in sicer ne daleč od kranjske meje, se klatijo stekle lisice, ktere so vsaki divji in domači živali, pa tudi ljudem nevarne. Okrajno glavarstvo celovško je toraj zaukazalo vsim občinskim predstojništvom, da kolikor morejo pobijajo take lisice, da se nevarnost še bolj ne razširi.

Telegram „Slovenca“.

Iz Prage, 4. julija. Po deželi je bilo izvoljenih 40 poslancev Palacky-Riegerjeve stranke, 6 mladočeskkih in 2 vladina. Cizek in Sladkovsky sta propala.

Umrli so:

26. junija. Jera Šubic, delavka, 48 l., za trebušno vodenico. — Franciška Kofler, kondukterjeva vdova, 56. l., zalitjem krvi. — Marija Boštijan-

čič, meščanska hči, 58 l., za oslabljenjem čev. — Jožefa Benčan, kond. otrok, 3 l., za davico: 27. junija. Alojzija Hinterschweiger, hči čevljarske vdove, 18 l., za mrzlico. — Jera Petrovčič, sirom. vdova, 93 l., za oslabljenjem. — Aleksander Rüger, trgovca otrok, 14 dni, za božjastjo. — Viktor Loboda, otrok priv. uradnika, 11 mes., za razlivom v pljučih. — Marija Kalan, kuharica, 30 l., za pljučno sušico. — Gregor Vrhovec, posestn. otrok, 2. mes. za oslabljenjem. 29. junija. Peter Anšič, tesarsk otrok, 5 ur, za možg. mrtvoudom. 30. junija. G. Jože Turk, duhovnik v bolnišnici, 59 l., za zaprtijo. — Henrik Faziani, sin trgovske vdove, 6 l., za vodenico v možganih. — Ana Kadunec, gostaška vdova, 50 l., iza vnetjem trebušne mrehe.

Cena mesa

za mesec julij v Ljubljani.

Najboljše meso pitanih volov funt po 30 kr., srednje vrste 26., najslabše 22 kr.; meso krav in navadnih volov po 27, 23 in 19 kr. funt.

Telegraflčne denarne cene

3. julija.

Papirna renta 69.90. — Srebrna renta 75.10. — 1860letno državno posojilo 109.—. — Bankine akcije 971 — Kreditne akcije 222.50. — London 111.70. — Srebro 105.25. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.93 1/2.

Denarstvene cene.

27. julija.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.85	69.45
5% renta v srebru	74.80	74.90
Srečke (lozi) 1854. l.	99.50	100.—
" " 1860. l., celi.	109.25	109.50
" " 1860. l., petinke	110.—	110.75
Premijski listi 1864. l.	132.50	133.—
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—.—
Ogerske po 5%	75.—	75.50
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	76.25
Sedmogradske po 5%	73.—	74.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	987	989
Unionske banke	100.—	100.50
Kreditne akcije	220.50	222.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	858.—	863.—
Anglo-avstr. banke	135.—	135.50
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	159.50	160.50
Tržaške " 100 " k. d.	—.—	—.—
" " 50 " " "	53.50	—.—
Budenske " 40 gld. a. v.	—.—	24.00
Salmove " 40 " " "	31.75	32.25
Palfi-jeve " 40 " " "	23.50	21.—
Clary-jeve " 40 " " "	—.—	27.50
St. Gencis " 40 " " "	—.—	24.—
Windischgrätz-ove " 20 " " "	19.—	20.—
Waldstein-ove " 40 " " "	—.—	21.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.31	5.32
Napoleonsd'or	8.94	8.95
Srebro	105.75	105.90

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti

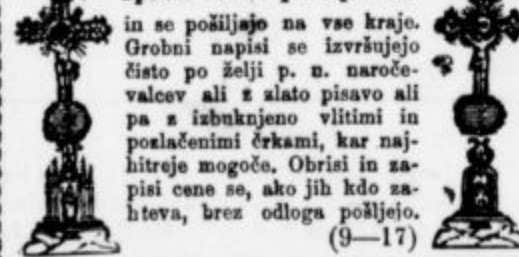
spominjki
(monumenti),

krizi za altarje in velik
krizi za pokopališča,

izgotovl. eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji še trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vlti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u,

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vhodu pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napis se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z alato pisavo ali pa z izbuknjeno vltimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo. (9—17)

Izdajatelj in za vredništvo odgovoren: F. Pevec.

Svojim p. n. naročnikom naznanjamo, da smo prvi številki družega polletja poslali še vsem starim naročnikom izvzemši tiste, ki so se bili že prej odpovedali. Kogar ni volja dalje prejemati „Slovenca“, naj nam poslani mu številki nazaj vrne, da mu vstavimo pošiljanje.

Opravništvo „Slovenca“.

Tržna cena reteklega tedna:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.40	0.48	—	0.52	0.45	—	—	—
Špeha „	0.44	0.40	—	—	0.44	0.40	0.44	0.40
Leče mernik	3.30	—	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.50	—	—	—	1.30	1.40	1.00	1.25
Pižola „	3.25	—	—	—	3.30	—	—	—
Sena cent	1.00	1.10	1.40	1.00	0.90	1.50	1.10	2.20
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefunt	0.30	0.28	—	—	—	0.30	0.28	0.30
Teletine „	0.31	0.30	—	—	—	0.30	0.30	0.28
Jaje za 10 kr.	7	7	—	—	6	—	—	—

Tržna cena:

Mesta:	Mernik						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Soršice
v Ljubljani	3.60	2.20	2.10	1.30	2.50	2.50	2.60
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—
v Loki	3.80	2.80	—	—	2.80	2.85	2.90
v Novomestu	4.05	3.00	—	—	2.90	2.75	3.00
v Sodražici	4.30	2.60	2.40	—	2.80	—	2.30
v Mariboru	3.85	2.65	2.60	1.65	2.85	2.25	2.50
v Ptuj	3.55	2.69	2.25	1.68	2.50	2.20	2.50
v Celji	4.00	2.70	2.00	1.40	2.80	2.80	2.00
v Celoven	3.70	2.50	2.35	1.62	2.50	2.40	—
v Trstu	4.00	2.40	—	—	2.70	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—
v Sisku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.35	2.56	2.00	1.40	2.55	2.50	—
na Dunaju	3.85	2.70	2.40	1.60	2.65	—	—
v Peštu	4.05	2.65	—	1.40	2.42	—	—
v Pragi	4.10	3.15	2.33	1.82	—	—	—
v Gradcu	4.00	2.50	—	1.55	2.40	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najboljše po 40—46 gld., sladkor 20—21 gld., kava Rio 45—59, Java po 64 gl., rajž 10—12 gld. cent. Petrolej 10—12 gold. cent.

Lekarna Piccoli „pri angelju“

v Ljubljani na dunajski cesti št. 79.

Homeop. zdravila, zdrav. specialitete, vulk. gum. blago, pasi za kilove, dišave.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo s poštanim povzetjem — Stroške zavrtkov in pošiljanja trpé naročniki. — Prodajalcem se dajo navadni odstotki.

(32—1)

Za Kranjsko edina zaloga sledečih reči:

Izkuha iz Kine in Koke. Najboljši do zdaj želodčni likér (pijača). Ta izkuha se dela iz kinske skorje in kokovega perja, oboje dobivam jaz najboljše in prav iz vira, in tako mi je mogoče podati zdravilo, katero sme veljati za najboljše, ker pomaga zoper telesno slabost, izviraajočo iz razdraženosti čutnic; dalje pomaga zoper onemoglost in vtrujenost, ki zavira reproduktivno zmožnost, pospešuje tek krvi, prebavljaje in daje različnim delom in udom života novo moč in novo življenje.

Cena steklenice (flaške) 80 kr.

Pravo norveško Dorševo olje iz ribje masti, katero dobivam naravnost iz Bergena na Norveškem. Posebno se rabi ta bergenska Dorševa ribja mast zoper revmatične bolečine, putko, zlasti pa zoper škrofelnje, pljučno sušico in jetiko, zoper začasna izpušcanja in trpljenje čutnic.

Cena izvorne flaške 80 kr.

Voda iz lankasterskega limbarja. To vodo v elegantnih krogih tako zelo rabijo, da bi bilo od več jo še posebno priporočati. Treba nam je le tiste, ki jo rabijo, opomniti na to, da si zberó prav dobro sorto. Raba in skušnje so pokazale, da je najboljša sorta tista, ki je znana pod imenom lankasterska limbarjeva voda. Ona dá koži leskečo belo barvo, je varuje prezgodnjih gub in hipoma pogladi grbe. Očisti je tudi raznih madežev in mozoljčkov, in zaceli pike, ki se naredé vsled suše. Z eno besedo, prav zaklad je za lišpanje, zato jo žensstvo, kteremu

je na telesni lepoti kaj ležeče, po pravici obrajta in rabi.

Steklenica te vode velja 1 gold.

Izkuha iz skorje tamanske, zelo okrepčevalno zdravilo zoper nakopičenje žolča in gnjilobo, katero razžene, ako se jemlje po malem; ako se ga pa vzame več, goni brez bolečin in težav prav lahko naprej, zato svetujejo zdravniki to zdravilo zlasti tam, kjer bi bila druga enaka zdravila prehuda. Pri prisadu v drobji in pri različnih mrzlicah za vedno žejne bolnike pač ni prijetnejše pijače.

Steklenica velja 40 kr.

Gotovo zdravilo za mrzlico, zanesljiva pomoč pri mrzlicah različne vrste. Da pomaga, to je dokazana resnica, o tem se prepriča vsak bolnik, ki ga rabi. Mrzlica, po tem pripomočku ozdravljena, se ne povrne in ne čuti se nobenih slabih nasledkov.

Cena steklenice 80 kr.

Za zobé in zobno mesó. Ako hočeš biti zdrav in lep, moraš imeti snažna usta in čiste zobé. Če se zobje vsak dan ne snažijo, dajo od sebe neprijeten, večkrat zelo hud duh, dobé črno ali umazano barvo in začno gnjiti tako, da bolé in ne služijo več. Nasledek tega je slaba prebava in shujšanje.

Vsemu temu pomaga vsakdanja raba moje vode za usta in moke za zobé; oba krepčata zobno mesó, ohranita sapi dober duh in zobem lepo naravno barvo in branita gnjilobi in riji zób.

Cena steklenice vode za zobé 60 kr., škatljica moke za zobé velja 40 kr.

Kipeča moka (Brausepulver) škatlja	—	gl. 30 kr.
Pasi za kilove, s pravim jeklenim peresom za male otroke eden	1	20 „
— za dečke, eden	1	40 „
— za može, eden	1	80 „
— „ z okinčano paloto, posebno fini in elegantni	2	40 „
Prani klobučki iz gumielastike, eden	—	40 „
Klistirna brizgalica, za otroke	1	60 „
Irigatorji iz rude, za samoklistiranje, fini in elegantni, eden	6	— „
Borovniško žganje, flaša	—	50 „
Repinčovo olje za ohranjenje las, flaša	—	50 „
Žepne klisopumpe, s kositarsko omario, za samoklistiranje, ena	3	— „
Životna esencija, flaša	—	10 „
Životni balzam po Seehoferji, flaša	—	10 „
Mandefinov moka (namesto žajfe) za lepšanje in ohranjenje kože, flaša	—	10 „
Po vsem svetu znane Menotti-pastile, gotovo sredstvo za kašelj, škatlja	—	75 „
Mlečne pumpe, ena	—	80 „
Materne brizgalke z ravnim nasadom	2	— „
— z vpognjenim gumijevim nasadom	2	40 „

Oksfordska esencija, c. kr. izkl. priv. S to imenitno esencijo se v enem trenutku ozdravi najhujša zobna bolečina, flaša	—	50 „
Prava Seidlitz-eva moka, škatlja	—	80 „
Paljanovi sirup iz Florence, zdravilstvo za očete gospodarje, ali domači zdravnik, flaša	1	— „
Rajževa moka, ekstraфина, njeznim konsumentovkam priporočena za najboljše sorto, prijeten duh in nizka cena, 1 škatlja	—	40 „
— 1 paket	—	10 „
Sesalne cevke, ena	—	10 „
„ „ fina ena	—	20 „
Sesalna flašica, popolnim garnirana, s sesalno cevjo, ena	—	80 „
Suspenzoriji, iz najfin. platna, eden	—	40 „
„ „ elastični, iz svile, posebno fini in elegantni	—	80 „
Števec kapljic, s flašo v škatlji, eden	—	60 „
Uretralne brizgalke, ena	—	40 „

Da se varujejo vsakega ponarejenega blaga, prosijo se naročevalci, da se pri naročevanju obrnejo naravnost na lekarno Piccoli „pri angelju“, dunajska cesta št. 79 v Ljubljani.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.